

Ikt. szám: NKE/1672-15/2015.

. számú példány

Oktatási segédlet

(munka-, tűz-, környezet- és katasztrófavédelem)

TISZTELT HALLGATÓK!

Tájékoztatom Önöket, hogy a munka-, tűz-, környezet- és katasztrófavédelmet érintő jogszabályok előírják a hallgatók szakterületek szerinti oktatását. A Nemzeti Közszerológati Egyetem (a továbbiakban: Egyetem) belső szabályozóinak előírásait teljességgel nem megismételve, de a legfontosabb biztonsági előírásukat kiemelve jelen oktatási segédlet formájában kívánjuk azokat megismertetni Önökkel.

Kérem, hogy saját és társaik, illetve az Egyetem létesítményeinek biztonsága érdekében figyelmesen olvassák el az alábbi anyagot, és az abban foglaltakat tartsák be!

I. MUNKAVÉDELEM

A munkavédelem feladata a munkát végző, dolgozó ember, hallgató testi épségének és egészségének megóvása; munkaképességének, alkotóerejének megőrzése, védelme. A hallgatókra vonatkozó sajátos munkavédelmi szabályozásokat a „Nemzeti Közszerológati Egyetem Munkavédelmi Szabályzat”-a és a „Hallgatói Baleset-megelőzési Szabályzat” tartalmazza.

A hallgató –többek között- köteles:

- az egyes munkahelyeken, épületeken, irodákon stb. kihelyezett tiltó, utasító, figyelmeztető stb. táblák valamint piktogramok, továbbá a jelek, jelzések információit betartani;
- káros szenvedély hatásától mentes, kipihent állapotban megjelenni a tanórákon, a gyakorlati képzések helyszínén;

- a baleset-megelőzési képzéseken, oktatásokon részt venni, azt aláírásával a rendszeresített nyilvántartásban igazolni és az ott elhangzottakat elsajátítani, betartani;
- óvni és rendeltetésszerűen használni a rábízott technikai (haditechnikai, oktatási, konyhai) eszközöket, felszerelési tárgyakat és egyéni védőeszközöket;
- jelenteni a foglalkozás vezetőjének, ha úgy ítéli meg, hogy a használatában lévő eszköz és felszerelés, egyéni védőeszköz nem alkalmas a rendeltetésszerű használatra, vagy meghibásodott, továbbá köteles azonnal abbahagyni a tevékenységét és azt csak a hiba, hiányosság megszüntetését követően folytathatja;
- gyakorlati foglalkozások során ügyelni arra, hogy saját maga és környezetében lévők egészségét, testi épségét ne veszélyeztesse;
- tiszteletben tartani társai emberi méltóságához fűződő jogait, szükség (baleset) esetén segítséget nyújtani;
- az oktatás és az oktatási hely jellegének megfelelően gondoskodni a rend, tisztaság megtartásáról, a keletkező szennyezőanyagok, szennyvíz, hulladék kezeléséről oly módon, hogy azok veszélyt vagy egészségi ártalmat ne okozzanak és a környezetet ne károsítsák;
- az előfordulható balesetek és a foglalkozási megbetegedések megelőzésében tevékenyen részt venni;

A foglalkozás vezetője (előadó) felelős a hozzá beosztott személyek (hallgatók) testi épségéért és a hallgatók egészségének megóvásáért. A foglalkozás vezetője ezért köteles a hallgatót az adott tevékenység végzésétől eltiltani, valamint indokolt esetben ellene fegyelmi eljárást kezdeményezni, amennyiben:

- a feladat ellátásához ittasan jelenik meg;
- feladatát nem képes ellátni egészségügyi okok miatt;
- magára vagy hallgatótársaira, másokra nézve veszélyes módon viselkedik;
- feladatát az érvényes jogszabályok súlyos megsértésével végzi.

Dohányozni az Egyetem területén (valamennyi telephelyen) csak az arra kijelölt helyen szabad. Egyéb helyeken a dohányzás tilos. A létesítmények bejáratainál az erre figyelmeztető feliratok és piktogramok kihelyezésre kerültek.

Az Egyetem területére kábító, vagy egyéb bódulatkeltésre alkalmas szert bevinni, ott fogyasztani **TILOS!** A szeszes ital és a kábítószer hatása alatti állapotból eredő balesetek és egyéb súlyos következmények megelőzése érdekében az Egyetem a hallgatói csoport személyi állományába tartozók közül véletlenszerű mintavétellel, tanévente egy alkalommal, a csoport létszámához viszonyítottan annyi főnél végeztet szűrővizsgálatot, hogy annak nagysága az állományt ezek fogyasztásától visszatartsa.

Testnevelési órákon, sportfoglalkozásokon, gyakorlati foglalkozásokon gyűrűt, órát, karkötőt és nyakláncot viselni balesetveszélyes és **TILOS!**

Az Egyetem létesítményei területén az elsősegélynyújtás személyi, tárgyi és szervezési feltételeit az egyes karokon lévő orvosi rendelők és portaszolgálatok üzemeltetésével, valamint a személyi állományból arra fizikailag-, pszichikailag-, szellemileg rátermett elsősegélynyújtók felkészítésével biztosítja. Egyéb helyzetekben minden hallgató köteles szükség esetén – a képességének

megfelelően – a társát elsősegélyben részesíteni. Az elsősegély nyújtásához szükséges felszerelések minden létesítményben rendelkezésre állnak. Ezek helye piktogrammal jelölésre került.

A balesetet, sérülést (a tanulmányi idő kieséssel nem járó sérülést és a rosszulletet is) szenvedett személy (illetőleg az észlelő hallgató) haladéktalanul köteles:

- a szervezett tevékenységet irányító személynek, (előadó, oktató, foglalkozásvezető), valamint a munkavédelmi szolgáltatónak személyesen, vagy telefonon, illetve az arra rendszeresített nyomtatvány kitöltésével jelenteni. A bejelentést a „Hallgatói Baleset-megelőzési Szabályzat” 1. számú melléklete szerinti nyomtatványon kell megtenni;
- az egészségügyi alapellátását végző Orvosi Rendelőben jelentkezni, ahol az Ambuláns Naplóban a baleseti sérülésekre vonatkozó bejegyzéseket megteszik;
- a házi orvosi ellátását végző orvosi szolgálatnál, illetve az esetleges szakorvosi vizsgálatokon jelentkezni, valamint a kapott igazolásokat, felmentési és egyéb orvosi iratokat a munkavédelmi szolgáltatóhoz, szükség esetén az illetékes TB ügyintézőhöz eljuttatni.

A Hadtudományi és Honvédtisztképző Karra, valamint a Rendészettudományi Karra vonatkozó különös szabályok

A karokon eseti munkavédelmi oktatás keretében kell felkészíteni a hallgatót az egészséget veszélyeztető feladat biztonságos végrehajtásának a szabályaira. Különösen veszélyes feladatnak kell tekinteni a gyakorlatot, a lövészetet, a vízi átkelést, a gép- és harcjármű-oszlopvezetési gyakorlatot, a közúti, vasúti, vízi és légi szállítást (kiemelten a ki- és berakodás műveletei), a lőszerekkel, a robbanó és pirotechnikai, a mérgező, a sugárzó és egyéb veszélyes anyagokkal és készítményekkel kapcsolatos munkát, a lőtereken végzett kiszolgáló tevékenységet, az ejtőernyős ugrást, a bűvártevékenységet, a rendkívüli munkavégzési körülmények között végzett tevékenységet, valamint a nemzetközi missziókban történő szolgálatteljesítésre való felkészítést. Veszélyes feladatnak kell tekinteni továbbá minden olyan tevékenységet, amelynél a szakmai vagy a munkavédelmi szabályok megszegése az élet vagy a testi épség közvetlen és súlyos veszélyeztetésével jár. A speciális tevékenységek oktatás tananyagát és az elsajátítás tényét az oktatást tartóknak név szerint is dokumentálnia kell, amelyet a hallgatók aláírással igazolnak.

A veszélyes tevékenységek végzéséhez az Egyetem védőöltözetet és egyéni védőfelszereléseket biztosít, amelyeket a hallgató használni, viselni köteles. A hallgató köteles az egyéni védőfelszerelést az előírásnak megfelelően, rendeltetésszerűen használni. Annak napi karbantartása, esetleges cserére vonatkozó javaslata a hallgató kötelessége.

II. TŰZVÉDELEM

A hallgatókra is vonatkozó sajátos tűzvédelmi szabályozásokat a „Nemzeti Közszerológati Egyetem Tűzvédelmi Szabályzat”-a, valamint honvédségi objektumok esetében az adott objektum tűzvédelmi szabályzata tartalmazza.

A tűz elleni védekezés (a tűzvédelem) alapvető feladata a tűzesetek megelőzése, a tűzoltási feladatok ellátása, a tűzvizsgálat, valamint ezek feltételeinek biztosítása. Ahhoz, hogy a tüzek pusztító, károsító hatásait elkerüljük, törekednünk kell mindenekelőtt a tűz keletkezésének megelőzésre, bekövetkezése esetén annak késedelem nélküli jelzésére és az oltás során a szakszerű fellépésre.

Fentiek biztosítása érdekében ismernünk kell az alábbi fontosabb tűzvédelmi szabályokat.

A hallgató –többek között- köteles:

- tevékenységét úgy végezni, hogy az adott területen a veszélyhelyzetek kialakulásának lehetősége minimális legyen;
- csak olyan tevékenységet végezni, amellyel az adott terület vezetője (oktató) megbízza, és a biztonságos munkavégzés tűzvédelemre vonatkozó személyi és tárgyi feltételei biztosítva vannak;
- az előírt tűzvédelmi oktatásokon, továbbképzéseken és szükség esetén szakvizsgán részt venni;
- az általa használt gépek, berendezések biztonságos használata érdekében, azok kezelési és üzemben tartási utasítását betartani;
- elsajátítani az egyetemi létesítményekben lévő tűzoltó-felszerelések, készülékek és eszközök használatát, kezelését;
- megismerni az adott környezetében lévő veszélyforrásokat, és betartani az azokra vonatkozó biztonsági szabályokat;
- közvetlen tűz- és robbanásveszély esetén a veszélyhelyzet felszámolásának érdekében a tőlük elvárható módon mindent megtenni és az erre vonatkozó utasításokat haladéktalanul végrehajtani;
- megkezdeni a rendelkezésre álló eszközökkel a tűz oltását. Minden tüzet - még az eloltott tüzet is - haladéktalanul jelentenie kell az illetékes vezetőjének (oktatónak), a portaszolgálatnak, a tűzvédelmi szolgáltatónak, valamint a hivatásos tűzoltóságnak;
- a rendet és tisztaságot tartani és megszüntetni minden olyan körülményt, amely tüzet okozhat.

Az Egyetem gondoskodik a létesítményei közvetlen tűzvédelméről szolgáló, - jogszabályban, szabályzatban előírt - tűzvédelmi berendezések, készülékek, felszerelések, eszközök állandó üzemképes állapotban tartásáról, időszaki ellenőrzésükről, oltóvíz és egyéb oltóanyagok biztosításáról. A hallgató köteles ezen eszközök és berendezések állapotának megóvására, sérülésük, használatuk jelentésére.

Az Egyetem építményeit, építményrészeit (helyiséget, tűzszakaszt), a vegyes rendeltetésű épületet csak a használatbavételi (üzemeltetési, működési, telephely) engedélyben megállapított rendeltetéshez tartozó tűzvédelmi követelményeknek megfelelően szabad használni.

Az egyetemi épületek üzemelés alatt álló, személyek tartózkodására szolgáló helyiségeinek kiürítésre számításba vett ajtóit, amíg az épületben tartózkodnak, lezárni nem szabad.

A helyiségek berendezési tárgyait úgy kell elhelyezni, hogy közlekedésre, adott esetben menekülésre elegendő szélességű út álljon rendelkezésre. Ezeket az utakat eltorlaszolni még ideiglenes jelleggel sem szabad.

Az egyetemi épületek menekülésre számításba vett közlekedőin, lépcsőházaiban, tetőtereiben és talajszint alatti helyiségeiben robbanásveszélyes osztályba tartozó anyag nem tárolható. A kollégiumi helyiségekben csak a személyes használathoz tartozó mennyiségű robbanásveszélyes anyagot tartalmazó termék (körömlakkle mosó, dezodor) helyezhető el, tárolható.

Az elektromos hálózatot és a berendezéseket a megengedett üzemszerű terhelésnél jobban megterhelni nem szabad. Alkalmoszerűen nagy teljesítményű villamos berendezés használatát előzetesen le kell egyeztetni, engedélyeztetni kell a létesítményi tűzvédelmi felelőssel.

A villamos gépet, berendezést és egyéb készüléket (pl. előadótermekben, kollégiumi helyiségekben) a tevékenység befejezése után ki kell kapcsolni, használaton kívül helyezésük esetén a villamos hálózatról le kell választani.

A használat során a villamos berendezés és éghető anyag között olyan távolságot kell tartani, hogy tűz ne keletkezhesen.

Csak engedélyezett típusú, kifogástalan műszaki állapotú villamos berendezések használhatóak az egyetemi épületekben.

A kollégiumi lakószobákban rezsót, elektromos sütő- és főzőkészülékeket, gyorsforralókat, hőszugárzót és vasalót használni nem szabad. Főzésre, ételmelegítésre csak az erre a célra kijelölt helyiségeket szabad használni.

A világító lámpatestekre, vezetékekre dekorációt, éghető anyagot elhelyezni nem szabad.

A kollégiumi helyiségekben nyílt lángot használni (gyertyát, mécsest, adventi koszorú gyertyáit meggyújtani, csillagszórót, tűzijátékot használni) tilos.

A kollégiumi lakószobák tűzterhelésének fokozását feltétlenül kerülni kell, ezért a bentlakáshoz szükséges tárgyakon, anyagokon kívül más elhelyezése, tárolása tilos!

Az Egyetem létesítményeinek területén alkalmoszerű tűzveszélyes tevékenységet, előzetesen írásban meghatározott feltételek és engedély alapján szabad végezni. Általános szabály szerint a feltételek megállapítása a munkát, illetve a tűzveszélyes eseményt, tevékenységet elrendelő feladata. Amennyiben az egyetemi létesítmények területén az Egyetem hallgatója végez alkalmoszerű tűzveszélyes tevékenységet, a feltételeket írásban a létesítmény, szervezeti egység vezetőjének kell kiadni a tűzvédelmi szolgáltató iránymutatása szerint.

Aki az egyetemi létesítményekben tüzet vagy annak közvetlen veszélyét észleli, köteles azt haladéktalanul jelezni

- helyben, az épületben tartózkodóknak (kiabálással, ha van a beépített tűzjelző berendezés kézi jelzésadóval),
- a tűzoltóságnak, vagy ha erre nincs lehetősége, a rendőrségnek A tűzoltóság országos hívószáma a 105, az általános segélykérő hívószám a 112, amelyek vezetékes és mobilhívás esetén is egyaránt ingyenesek.

A tűzjelzés, a kárjelzés lehetőleg a következőket tartalmazza:

- a tüzeset, káreset pontos helyét, címét (helyiség, utca, házszám, megközelíthetőség);
- mi ég, milyen káreset történt, mit veszélyeztet a tűz, mekkora kiterjedésű a tűz, melyik szinten keletkezett;
- történt-e személyi sérülés, van-e emberélet veszélyeztetve, veszélyben;
- a tüzet bejelentő személy nevét, beosztását, a jelzésre használt távbeszélő telefonszámát,
- az észlelés pontos idejét,
- amennyiben személyi sérülés történt, a mentőket is értesíteni kell a 104-es hívószámon.

A tüzeset körülményeit tartalmazó bejelentésnek érthetőnek, lehetőleg nyugodt hangneműnek kell lennie és az csak lényeges információkat tartalmazzon.

Mindenki köteles a tűz jelzéséhez, a segítségkéréshez a távközlési / híradási eszközt rendelkezésre bocsátani, szükség esetén járművével segítséget nyújtani.

Az Egyetem egyes létesítményeiben tűzjelző berendezés működik, amely a keletkező tűz észlelését és jelzését biztosítja. A tűzjelző berendezésen kézi tűzjelző elemek is működnek, amelyek a hallgató által észlelt tűz jelzését biztosítják. A tűzérzékelők és a kézi tűzjelző eszközök, tűzvédelmi felszerelések helyét és a menekülési útvonalakat az épületek minden szintjén a közlekedő terekben, kollégiumi szobákban a falra függesztett helyszínrajzok mutatják be.

Kötelezhető a tűzoltással, műszaki mentéssel és ezek jelzésével kapcsolatosan keletkezett költségek megtérítésére az, aki a beavatkozást igénylő eseményt szándékosan okozta, vagy a tűzoltásra, a műszaki mentésre vonatkozó szándékos, megtevesztő jelzést közölt.

A kiürítés, mentés végrehajtásának szempontjai:

- Minden esetben a lépcsőházon keresztül hagyjuk el az épületet! A liftek igénybevétele TILOS és ÉLETVESZÉLYES!
- Ha a hallgató az előadóteremben reked, akkor közte és a tűz között be kell csuknia minden lehetséges nyílászárót. (Az ajtók és az ablakok becsukása révén a tűz nem jut elegendő oxigénhez, így az égés lényegesen lassúbb lesz, másrészt a füst és a láng terjedését is akadályozza ezzel.) A helyiségben található anyagokkal el kell tömítenie az ajtók réseit, ezzel megakadályozható a füst bejutása. Ezt követően a helyiség ablakainak kinyitásával friss levegő áramoltathat be. Ha mindez fordítva történik az égés erősödhet.
- Ha a hallgató bezáródik, segítségért kell kiáltania, és közben körül kell néznie, van-e mentésre kialakított nyílászáró a helyiségben, vagy egyéb menekülési út, ezért a mentésre váró akasszon ki valamit, pl. inget, vagy más ruhadarabot az ablakba, így jelezze a tűzoltóság részére tartózkodási helyét.
- Égő, csukott ajtajú helyiséget felnyitni csak a nyílászárók óvatos nyitásával, mindig annak takarásában szabad.
- Ha a menekülőnek füsttel teli területen kell mozognia, az arca elé tud tartani bevizezett ruhát (a száj és az orr elé helyezett ing, szalvéta, más ruhanemű), amellyel meneküléskor a légutaktól az ingerlő füstreszecskéket távol tartja. A menekülőnek a mozgás során a füst alatt, a padozat közelében kell maradni. Ha a füst már a padlóig kiterjedt, meg kell próbálni egy másik menekülési utat találni.

A tűzoltás végrehajtásának szempontjai:

A tűzoltásban és a műszaki mentésben, valamint a tűz keletkezési körülményeinek vizsgálatához szükséges adatok megadásában, mindenki köteles ellenszolgáltatás nélkül közreműködni és segíteni a tűzoltás vezető munkáját. Amennyiben szükséges és igény merül fel, az érintett személyek tulajdonukban levő tárgyaikkal, eszközeikkel kötelesek a tűzjelzés és oltás során a kárelhárító tevékenység felszámolásában közreműködni, amelynek esetleges anyagi kihatásait, a kár esemény felszámolása után részére az Egyetem megtéríti.

A keletkezett kezdeti tüzeket a rendelkezésre álló tűzoltó eszközökkel késedelem nélkül el kell eloltani. Ha életveszély áll fenn, akkor mindenekelőtt annak elhárítására tett intézkedésnek van elsőbbsége.

A tűzoltás legáltalánosabb szabályai:

- Kezdeti tüzet elsősorban a rendszeresített tűzoltó készülékkel kell eloltani, de bármely más alkalmas eszközzel, vagy módon az oltást meg kell kísérelni. Kis felületre kiterjedő tüzek oltására az oxigén elvonásán alapuló tűzoltás a legegyszerűbb, leghatásosabb, és ez okozza a legkevesebb másodlagos károkat. (Pl: teakonyhákban edényzetben fellobbanó éghető folyadék nem éghető fedővel való letakarása, irodák füstölgő monitorainak nagyméretű textíliával való letakarása).
- Elektromos fogyasztó berendezésben keletkezett tűz oltását, - ha a letakarásra alkalmas textília nem áll rendelkezésre, vagy már nem hatásos - lehetőleg CO₂ gázzal oltó készülékkel kell eloltani. Az oltást tilos elvégezni egy méternél közelebbi távolságról.
- Feszültség alatti berendezéseket, eszközöket vízzel oltani tilos. Ha más módon oltani nem tudunk, akkor előtte áramtalanítani kell. Az áramtalanítás helye a tűzvédelmi alaprajzokon és a villamos kapcsolószekrényeken fel van tüntetve.
- A tűz oltását csak abban az esetben kezdjük meg, illetve végezzük, amíg az önmagunk veszélyeztetése nélkül lehetséges.
- A tűz oltását mindig az égő anyag tulajdonságainak, valamint a tűz nagyságának figyelembevételével kell végezni.
- Elektromos berendezések tüzének oltását csak áramtalanítás után szabad elkezdni.
- A kézi, hordozható tűzoltó készülékkel a tűzoltást lehajolva, a tűztől legalább 1 m-es távolságból, a készülék lövőkéjének mozgásával végezzük.

Az egyetemi létesítményekben mindenhol találunk, illetve el van helyezve tűzoltó készülék. A feladatuk az, hogy a nem nagy kiterjedésű, kezdődő tüzeket a közelben tartózkodók el tudják oltani. Ehhez azonban ismerni kell a hordozható tűzoltó készülékek üzembe helyezésének módját.

Az oltóanyag szempontjából legelterjedtebben az alábbi készülékfajták:

porral oltó

széndioxiddal oltó

A készülékekben oltóanyag van 2 - 12 kg között. A 6 kg-os porral oltókészülék teljes súlya 9 kg. A 2-3 kg-os készülékeknél figyelembe kell venni, hogy csak kis tüzek oltására alkalmasak.

Minden készülék tulajdonképpen egy henger alakú tartály (nyomástartó edény), amihez napjainkban többnyire nyomókaros működtető fejszelep csatlakozik. A készülékek üzembe helyezéséhez először a biztosító elemet kell eltávolítani. A nyomókaros fejszelepnél ez egy olyan távtartó a karok között, ami megakadályozza, hogy a készülék a használaton kívül, véletlenül működésbe jöjjön. Minden tűzoltó készülék tartályán fel van tüntetve az üzembe helyezés módja.

A hordozható tűzoltó készülékek használatánál figyelembe kell venni azt, hogy oltókapacitásuk korlátozott. Egy 6 kg-os poroltó készülékkel 2-2,4 m² lángfelületű tüzet lehet eloltani. Ha a keletkezett tűz ennél lényegesen nagyobb (a lángfelület nagyobb, mint egy szoba), használjuk a fali tűzcsapokat (ha rendelkezésre áll), illetve bízzuk az oltást a tűzoltókra. A hordozható tűzoltó készülékek ideális oltóhatásukat meghatározott távolságból fejtik ki. Ez a távolság 2 - 3 m között van, tehát ilyen távolságra kell a tüzet oltáskor megközelíteni.

A por oltóhatását a lángban fejtik ki, ezért a készüléket oda irányítsuk. A széndioxid az égő felületet kell, hogy betakarja. A tűzoltást folyamatosan kell végezni addig, amíg ki nem alszik a láng. A hordozható tűzoltó készülékek működési ideje 10-15 másodperc. Több készülék használata esetén előnyösebb azokat egyszerre használni, mint egymás után.

III. KÖRNYEZET- ÉS TERMÉSZETVÉDELEM

A környezetvédelem az ember által okozott, vagy okozandó kár minimalizálását jelenti a természetes és mesterséges (épített) környezetben az élővilág és az ember károsodás nélküli fennmaradásának érdekében.

Az Egyetem fenti cél érdekében a veszélyes anyaggal kapcsolatos tevékenységet úgy tervezi, végezteti, hogy a tevékenység az azt végzők és más személyek egészségét ne veszélyeztesse, a környezetkárosodását, illetve szennyezését ne idézze elő, illetve annak kockázatát ne növelje.

Az Egyetem csak olyan tevékenységet enged, ott olyan anyagot helyez el, amelyek a bioszféra mennyiségét, minőségét és folyamatait, a környezeti elemeket nem szennyezik, károsítják.

Az Egyetem nyilvántartja, ellenőrzi a környezetvédelmi szabályok, a veszélyes anyagok és a veszélyes, valamint a szelektív hulladékok tárolását, gyűjtését, elszállítását.

A hallgató köteles:

- a környezetvédelemre vonatkozó szabályokat elsajátítani és munkája során azokat alkalmazni;
- a környezetre veszélyes munkavégzés közben a szóban kiadott vezetői előírásokat is betartani. Ha a kiadott vezetői, oktatói utasítás jogszabály ellenes, vagy környezetveszélyes helyzetet teremthet, a munka elvégzésének ilyen módját jelentenie kell.
- az egyetemi létesítmények területén lévő zöldterületeket, parkokat megóvni. TILOS a növényzet engedély nélküli ritkítása, pusztítása.

A szelektív hulladékok gyűjtését az Egyetem az épületekben kihelyezett, rendszeresített folyosói gyűjtő és tároló edényekben biztosítja a szelekciónak megfelelően. A szelektív hulladékgyűjtő edényeket havonta ellenőrizteti és azokat szükség szerint kiürítetteti.

A Hadtudományi és Honvédtisztképző, illetve a Rendészettudományi Karokra vonatkozó különös szabályok

A karokon gyakorlati tevékenység is folyik a haditechnikai eszközök üzemeltetése, a kiképzési tervben szereplő gyakorlatok és kihelyezések alkalmával.

Ezeken a helyeken előfordulnak:

- elhasznált kőolajszármazékok, harcjármű és harci-technikai eszközök kezelésével, karbantartásával járó anyagok, folyadékok;
- olajos flakonok, palackok, festékdobozok, szennyezett rongyok;
- egyéb zsírtalanító anyagok edényei, zsírtalanítási hulladék;
- szennyezett csomagoló hulladék, olajos zsírpapír;
- felhasznált robbanó- és pirotechnikai anyagok, lőszer maradványai, hulladécai.

Ezen veszélyes hulladékok gyűjtésére a gyakorlat vezetője a vonatkozó szakutasításokban meghatározott intézkedéseket a hallgatókkal a helyszínen ismerteti meg, és azokat szigorúan betartatja.

IV. KATASZTRÓFA- ÉS POLGÁRI VÉDELEM

A katasztrófa- és polgári védelem feladata az emberi élet, az egészség, az anyagi javak védelme, és a társadalom (az Egyetem) működőképességének a fenntartása rendkívüli helyzetekben, melyeket sokféle körülmény idézhet elő: háború, terrorcselekmény, ipari és természeti katasztrófák. Ezek szerencsére nem túl gyakran következnek be, de egyes elemei a mindennapok részei.

Az Egyetem objektumai nem veszélyes ipari üzem, vagy veszélyes katonai objektum veszélyességi övezetében lévő területen találhatóak, így a külön jogszabály hatálya alá nem tartozó ágazati létesítményekre vonatkozó objektumvédelmi tervet az Egyetemnek nem kellett készítenie.

A polgári védelmi feladatok ellátása, az életvédelem terén az Egyetem:

- biztosítja a hallgatók és a kari szervek felkészítését az ellenséges támadó fegyverek hatásai elleni védekezésre.
- megszervezi a riasztás és tájékoztatás rendszerét.
- irányítja a kitelepítés és befogadás lefolytatását.
- biztosítja az egyéni védőeszközökkel való ellátást.

A katasztrófa védekezés helyszínén a rendkívüli jogrend szabályai érvényesek, ekkor a hallgató a jogait érvényesítheti:

- munkahelyi vezetője, vagy oktatója útján;
- választott érdekképviselője útján;
- saját maga érvényesítheti, amennyiben az illetékes munkahelyi vezetője, oktatója nem intézkedik.

A katasztrófa védekezés vezetője a hallgató jogait korlátozhatja.

A hallgatók riasztása történhet a bekövetkezett veszélyhelyzet (katasztrófaveszély, veszélyhelyzet, rendkívüli állapot, szükségállapot időszakában, valamint Magyarország Alaptörvényében meghatározott esetben) a katasztrófavédelmi törvényben meghatározott riasztási rendszer alkalmazásával. A riasztási jelzések a létfenntartáshoz szükséges anyagi javakat fenyegető veszély bekövetkezésére történő figyelmeztetéseket tartalmaznak.

A káreset Egyetemen belüli jelzéséhez az egyes létesítményeken belüli telepített riasztó hálózat jelzéseit, illetve a helyben rendelkezésre álló eszközöket használja. A telepített jelző hálózat, illetve a szomszédos létesítmények (kürt) jelzései jelentését az egyetemi foglalkoztatottakkal és a hallgatókkal is meg kell ismertetni.

Veszélyhelyzet alkalmával meg kell akadályozni a szennyező anyagoknak:

- a talajba, talajvízbe jutását,
- a csatornarendszerbe jutását,
- a párolgást,
- a meggyulladást.

A szennyezőanyag lokalizálását követően történhet meg a szennyezőanyag semlegesítése, illetve eltávolítása. Befejező munkák az eredeti állapot visszaállítása, továbbá a szennyezőanyag ártalommentes elhelyezése. A kárelhárítás akkor tekinthető befejezettnek, ha:

- az újabb szétfolyás lehetősége megszüntetésre került;
- a gyulladás lehetősége kizárt;
- a szennyezett talaj biztonságos elhelyezése megtörtént;
- az olajos felitató anyagokat az olajos hulladéktárolóba szállították;
- a csatornarendszerbe került olaj eltávolítása megtörtént.

A kijáratok, vészkiáratok, kijelölt menekülési utak megválasztásánál a veszélyes terület gyors és biztonságos elhagyásának szempontjain túl az figyelembe kell venni az épületek, objektumok őrzési, biztonsági feltételeinek maradéktalan érvényesítését is. Ezen belül az Egyetem a mozgásukban, illetve a személyi szabadságukban korlátozott személyek menekítéséről és menekülési lehetőségük biztosításáról is gondoskodik.

A hallgató feladatai közül elsődleges, hogy információi alapján:

- a riasztási és kimenekítésével kapcsolatos feladatok a lehető leggyorsabban végrehajtásra kerüljenek;
- meghatározásra kerüljön az őt fenyegető veszély jellege, terjedelme, hatása;
- megtörténjen a megfelelő védőeszközök gyors átadása, felvétele;
- az egészségügyi részleg ellássa, és sérülése esetén elszállítsa a veszély körzetből;
- az Egyetem ideiglenes helyreállítási munkálatok megkezdésével kísérletet tegyen az újraindítására.

Egy rendkívüli eseménynél a hallgató által követendő magatartási szabályok, a védekezés alapvető pontjai:

- **SOHA NE ESSEN PÁNIKBA!** Mérlegelje a helyzetet, és igyekezzon minél többet megtudni a veszélyről, tehát maradjon nyugodtan ott ahol van, és tájékozódjon.
- **ELSŐ AZ EMBER!** Épületkárnál, földrengésnél, ha teheti, hagyja el az épületet, menjen szabadba. Ha ez nem lehetséges, amíg a rengés meg nem szűnik, álljon egy ajtónyílásba, vagy bújjon erős asztal alá. Kuperodjon össze, védje a fejét.
- Elzárkózás elrendelésekor a legközelebbi beton-, vagy téglapépületbe kell menni, az ajtót, ablakot csukva kell tartani. (Pl.: sugár- és vegyi katasztrófa esetén.)
- Védje magát a lehulló tárgyaktól. Autóval is úgy álljon, hogy a dőlő tárgyaktól védve legyen. (Földrengés, árvíz, tűzkatasztrófa esetén).
- Orkán, vihar esetén csukja be a nyílászárókat, és maradjon távol azoktól.
- **ELSŐSEGÉLYNYÚJTÁS.** A célja a sérültek alapvető életfunkcióinak (légzés, vérkeringés) fenntartása a szaksegítség megérkezéséig. Bárki szorul segítségre, a saját biztonságát soha ne veszélyeztesse.
- A sérültek minél gyorsabb kijuttatása a veszélyzónából és biztonságba helyezése (pl. kijelölt gyűjtőhelyre).
- **INFORMÁCIÓ.** Igyekezzon mindent megjegyezni. Mit látott, hallott, tapasztalt? Kit látott, merre ment, mit csinált? (Minden momentum fontos lehet a további veszélyek felderítésében és az eltűnt emberek felkutatásában.)

- Ne mozdítson el semmit a kárhelyen, ha saját biztonsága vagy mások mentése azt szükségessé nem teszi.

Az Egyetem a létesítményei területére, épületeire és a belső szabályozóinak hatálya alá tartozókra, így a hallgatókra is kiterjedő, rendszeres belső ellenőrzéseket, gyakorlatokat tart, amelyeknek célja –többek között- az egészségét nem veszélyeztető és a biztonságos oktatási és munkafeltételeket meghatározó rendelkezések és előírások betartásának ellenőrzése, megismertetése és készségszintű elsajátíttatása, amely közös érdek.

Kérjük, hogy segítsék a részletezett előírások és praktikumok betartásával munkánkat!

Budapest, 2015. szeptember 21.

Szarka Sándor
Sza-Tűz Kft. ügyvezető
az Egyetem tűz- és munkavédelmi szolgáltatója